

## Tertullian om skaberværkets herlighed

Tertullian (ca. 160 - ca. 222) var en af oldkirkens vigtigste teologer. I flere skrifter forsvarede han kristendommen. Desuden kritiserede han tidens gnostiske lære og dens indflydelse på kristne. Blandt kristne, der var påvirket af gnosticismen, var Markion (ca. 85 - ca. 160). Som led i sin dualistiske lære opdelte Markion verden skarpt mellem ånd og stof. Markion påstod endvidere, at den stoflige verden ikke var skabt af den gode Gud, men af en lavere guddom. Den materielle verden skulle derfor anses ødelæggende for den menneskelige "ånd", der var fanget i legemets fængsel. Ved hjælp af en særlig frelsende viden (gnosis) skulle mennesket vende tilbage til den himmelske lysverden. Tertullian gik imod denne lære bl.a. i skriftet "Imod Markion" (*Adversus Marcionem*) og fremhævede verden som den gode Guds skaberværk. Desuden bringes herunder et uddrag af Tertullians forsvarsskrift for kristendommen (*Apologeticus*).

15 [Adversus Marcionem:]

Én lille blomst fra et gærde — jeg siger ikke en blomst fra engene — én lille konkylie fra et hvilket som helst hav — jeg siger ikke fra Det Røde Hav — én fjer af en urhane — for ikke at tale om påfuglen, vil de fortælle dig, at Skaberen kun var en dårlig kunstner? [...] Efterlign, om du kan, biens boliger, myrens forrådskamre, edderkoppens spind og silkeormens fine tråde. [...] Hvis jeg bringer dig en rose, så vil du ikke foragte Skaberen. [...]

[Apologeticus:]

25

Hvad vi dyrker, er én Gud, der af intet har frembragt hele dette mægtige bygningsværk, med hele dets tilbehør af elementer, legemer og ånder. [...] Usynlig er han, skønt han kan ses, ubegribelig, skønt han i sin nåde åbenbarer sig; han er ikke til at erkende, skønt han dog erkendes af menneskenes sanser. Derfor er han den sande, derfor er han så stor. I øvrigt er jo det, som alle kan se og begribe og erkende, ringere end de øjne, der opfatter det, de hænder, der rører derved, og de sanser, der iagttager det; men det, der er uendeligt, er alene sig selv bekendt. Det er dette forhold, der gør, at vi kan gøre os en forestilling om Gud, skønt han er over al forstand. Således gør hans uendelige storhed ham på én gang bekendt og ubekendt for menneskene, og det er den største brøde, når de ikke vil erkende ham, om hvem de dog ikke kan undlade at have kundskab. Vil I, at vi skal bevise hans tilværelse af hans mange vidunderlige værker, der omgiver os, opholder os og glæder, men også forfærder os.

40 Tertullian *Adversus Marcionem* I, 13-14; *Apologeticus* 17. Overs. H. Haar o.a.: *Kirkehistoriske Læsestykker*. I: *Oldtid og Middelalder*. 2. udg. Kbh. (1921) s.27, 31.